

Grammar Overview

This is a "plain language" grammar. Like a plain language contract, it aims to use ordinary language and concepts and to avoid specialized terminology. For those who prefer more specialized grammatical terminology, the reference grammar has a technical grammatical index. While it is important and interesting to learn about the language and its structure, for most language learners it is more important to learn the language and to learn how to become an independent learner. The explanations, observations and discovery strategies in the plain language grammar aim to promote active use of the language and to cultivate independent learning skills.

Language can be understood as form and function. The forms are the building blocks. The functions are the way the forms are used based on their meanings.

The basic building blocks of language are sentences. At the core of a sentence is the **noun**, which describes the subject or actor of the sentence, and the **verb** which describes the subject's actual or hypothetical state or actions at a point in time, past, present, future.

Sometimes nouns are replaced by **pronouns**, such as **he, him, she, her, they, them**; hence the name *pronoun* – a word that takes the place of a noun.

Nouns are often quite general, as are verbs. To express more specific ideas, we can *add* **adjectives** to nouns and **adverbs** to verbs. These are called modifiers or complements, since they modify or complete the meaning of a word.

Nouns name people, places, things, ideas and answer the questions: *who or what?*

Verbs name real or hypothetical action or states in the present, past or future. They answer the questions: *what the subject does or is, did or was, will do or will be, could do or could be, should do or should be.*

Adjectives name qualities and answer the question: *which or what kind of?*

Adverbs name manner, times, locations, purposes, causes and quantities, and answer the questions: *when, where, why, how, how many?*

		N	+	V		
		dogs		bark		
Adj	—	N	+	V	— Adv	
Frightened		dogs		bark	loud.	
Adj	—	N	+	V	— Adv	+ Complement
Frightened		dogs		bark	loud	at mean people

Some words are just nouns or verbs or just adjectives or just adverbs. However, we often use a noun as an adjective, or an adjective as a noun, or a verb as an adjective or an adjective as a verb, or a noun as an adverb or a verb.

In English as in Armenian we show those changes in use by adding prefixes and suffixes to the word. Sometimes we show these change in function through connecting or helping words, before or after the main word, called respectively, **prepositions** or **postpositions**.

Moreover, sometimes we need to say something more complex, so we use sentence to modify a noun or verb.

N			V	Adj.	Adv.
Rainbows			are	beautiful.	
N	—	Adj.	V	Adj.	Adv.
Rainbows	which	appear	are	beautiful	after the
		in the			rain falls
		summer			

The adjectival sentence *which appear in the summer* describes the kind of *rainbows*, and the adverbial sentence *after the rain falls* describes **when** they are beautiful.

Thus, words have a form and a function. They change their form when they change their function.

In Armenian, as in English, nouns and verbs have the most forms and functions. Thus, we will first learn the forms of nouns and verbs, with their basic meanings, then their functions.

Form

1. Nouns

Armenian nouns have a base or dictionary form. To this form we can add suffixes in order to change the noun's meaning or function.

To the base form we can add a number of suffixes that change the noun from singular to plural or change its function from a noun into an adjective or adverb:

-er	-տը	plural
-ի	-ի	of/to
-ե	-է	from
-ով	-ով	with/by

In addition, we can add to most noun forms articles that make the noun more specific or less specific.

մê	ւը	a
-ê	-ը	the
-s	-ս	my
-t	-դ	you

In one way or another, all noun forms in Armenian are made of the base and some variation or combination of these 8 suffixes.

base	plural, if any	function suffix, if any	article, specifier, if any	Meaning
	-er	i, e, ov	-s, -t, -ê, mê	ê
	-եր	-ի, -է, -ով	-ս, -դ, -ը, Վը	
kirk	-er			book
գիրք	-եր			
kirk	-er			books
գիրք	-եր			
kirk	-er	-e		from books
գիրք	-եր	-է		
kirk	-er	-e	-s	from my books
գիրք	-եր	-է	-ս	

1.1 Singular and Plural

The base form of most Armenian nouns is singular. Just as in English we add a suffix to make the noun plural. In English there are several forms *s* or *es* depending upon the last sound of the word. *books* but *churches*, some minor exceptions, such as *ox oxen* and some quite drastic exceptions: *man men*.

The general rule is that singulars are made plural by adding the suffix **-er** for one syllable words, or **-ner** for words of more than one syllable.

Transliteration	Armenian	Transliteration	Armenian	Meaning
tas	դաս	tas er	դաս եր	lesson
kaghak	քաղաք	kaghak ner	քաղաք ներ	city

However, about a dozen one-syllable nouns take **-ner**, because they originally ended in *n*.

Transliteration	Armenian	Transliteration	Armenian	Meaning
ler	լեռ	lern er	լեռ ներ	mountain

mad	<i>ման</i>	mad ner	<i>մաններ</i>	finger
tor	<i>թոռ</i>	tor ner	<i>թոռներ</i>	grandchild
mug	<i>մուկ</i>	mg ner (mug er)	<i>մկներ</i> (<i>մուկեր</i>)	mouse
tsug	<i>ձուկ</i>	tsg ner (tsug er)	<i>ձկներ</i> (<i>ձուկեր</i>)	fish
tur	<i>դուռ</i>	tr ner	<i>դռներ</i>	door
yez	<i>եղ</i>	yez ner	<i>եղներ</i>	ox

If the noun is a compound word, whose last element is a one-syllable noun, then it forms its plural with –
er.

<i>գիրք</i>	<i>գիրքներ</i>	book
kirk	kirk er	
<i>դասագիրք</i>	<i>դասագիրքներ</i>	textbook
tasakirk	tasakirk er	

In about a half dozen instances, the plural is based on a more elegant Classical Armenian form:

Transliteration	Armenian	Transliteration	Armenian	Meaning
mart	մարդ	mart ig	մարդ իք	man, person
digin	տիկին	dign ayk	տիկին այք	woman
dgha	տղայ	dhga k	տղա ք	boy
der	տէր	diar k	տիար ք	lord
baron	պարոն	baron ayk	պարոն այք	mister

1.2 Forming Adjectives and Adverbs from Nouns

There are three primary suffixes for making nouns into adjectives or adverbs.

-i	- ի	of, to
-e	- է	from
-ov	- ով	with, by

1.3 The suffix -i = 's or of or to. (u in the plural)

In Armenian as in English, we can say *his work* or if we want to be specific, instead of the adjective *his*, if *his* refers to *a teacher*, we say, *a teacher's work* or *the work of a teacher*. In English we turn the noun *teacher* into an adjective *teacher's* by adding 's or using the helping word *of*. In Armenian we do this usually by adding an -i.

<i>nԼunԼghչի գործը</i> usutsichi kordzê	the work of a teacher
--	------------------------------

However, often in English we do not change the form or use the possessive, even though a noun is used as an adjective.

Transliteration	Meaning
Հայերէնի դասագիրք hayereni tasakirk	Armenian textbook/ the text book of Armenian
պանիրի հոտ baniri hod	Cheese smell/ smell of cheese

When we refer to a specific person, we add one of the articles, ê/n, s, t, so for example,

բարեկամ^հս տունը **my** friend's house
paregam^{is} dunê

իր բարեկամ^հն տունը **his** friend's house
ir paregamⁱⁿ dunê

And if his friend is Aram, we would say :

Արամ^հն տունը Aram's house
Aramⁱⁿ dunê

(lit. "the house of the Aram," because proper nouns take the definite article).

In English virtually all nouns are transformed into this kind of adjective by adding the same suffix 's.

In Armenian there are 2 other endings that are common and productive and about 50 exceptions, which need to be learned through practice. In most instances, the *-ի* suffix can be used and will be understood, but proper usage requires learning the special ending.

-utyun, utyan

Instead of saying, *kraganutyuni tasê, we say kraganutyan tasê "literature class". This is true of all nouns in –**utyun**.

Infinitives and plurals are in –u

<i>խաղալ</i> nl ժամանակ	time to play
khaghala u jamanag	(all verbs/infinitives used as nouns)
<i>քաղաքներ</i> nl տուններ	the houses of the cities
kaghakner u dunerê	

As a large number of monosyllabic nouns, such as hay 'Armenian', hayu 'of Armenian'.

Finally, there is a very small group of exceptions for plurals, which use the elegant form in **ts** from Classical Armenian.

Transliteration	Armenian	Meaning
hay ts	Հայ ng	Armenians s'
vortv ts	որդւ ng	sons s'

dignant ts	<i>տիկնան</i> g	women' s
marto ts	<i>մարդ</i> ng	people' s
dgho ts (also commonly dghaneru)	<i>տղ</i> ng (<i>տղաներու</i>)	boy s'

The 50 exceptions fall into 5 groups:

- n2			
1. քոյր	քո n2	sister	տալ տալ n2 husband' s sister
2. կին	կն n2	woman/wife	կեսուր կեսր n2 wife' s mother
3. ընկեր	ընկեր n2	friend, companion	
4. տէր	տիր n2	lord	alternative - տաւտերին, landlord's

-o-

1. հայր	հ o ր	father	հայրիկ հայրի	հայրիկի =>
2. մայր	մ o ր	mother	մայրիկ մայրի	մայրիկի =>
3. եղբայր	եղբ o ր	brother	մայրիկ մայրի	

- ու

1. հայ	հայ ու	Armenian		
2. մարդ	մարդ ու	man, human being		
3. տղայ	տղ ու /տղայ ի	boy, child, kid grandfather boy, lad	պապ պապիկիդ մանչ	պապու մանչու
4. ճամբայ	ճամբ ու /ճամբայ ի	road, route		
5. դար	դար ու	century		
6. պահ	պահ ու	moment, period		
7. ժամ	ժամ ու ն*	hour	e.g., ինչ ժամուն երկար: Այս ժամուն (dative of time)	
8. ամիս	ամս ու ն*	month	Ամսուն քանի՞ն է:	
9. նաւ	նաւ ու	boat		
10. արեւ	արեւ ու	sun	արեւի	
11. ծով	ծով ու	sea		
12. հով	հով ու	wind		

13. կով	կով ու	cow	
14. հաւ	հաւ ու	chicken	
15. խոզ	խոզ ու	pig	
16. էշ	իշու/էշ ու	donkey	
17. ձի	ձի ու	horse	
18. արջ	արջ ու	bear	
19. շահ	շահ ու /շահ ի	interest, profit	գահ գահ ու throne գլուխ գլխ ու . e.g., գլխուս վրայ head, on my head (gladly)
20. մահ	մահ ու /մահ ուան	death	
21. հաշիւ	հաշւ ու (հաշւոյ, հաշւոյ, հաշիւին, հաշուին)	account, interest	
- ան			
1. աղջիկ	աղջկ ան /աղջիկ ին	girl, daughter	
2. արիւն	արե ան /արիւն ին	blood	
3. - ում nouns	ուս ում զարգաց ում	education e.g., ուսումի/ուսման ծախսերը educational expenses development, e.g., զարգացումի/զարգացման միջոցները means of development	

4. դուռ	դր ան քով	/դուռ ին	door	
5. լեռ	լեր ան վրայ	/լեռ ին	mountain	
	cf. folksy forms			
	կնիկ		little woman, wife	
	երիկ		little man,	
	երիկ կնիկ		husband	
			man and wife	
6. շուն	շ ան (շան պէս like a dog)		dog	
7. տուն	տ ան /տուն ի	house		(տան հաց house bread, տան մէջ at home, տան/տունին առջեւ in front of the house)
	մանուկ մանկ ան	child		
	ծուկ ձկ ան	fish		
	մուկ մկ ան	mouse		
	անուն անու ան	name		
	թոռ թոր ան	grandchild		
	թոռնիկ թոռնիկ ին	grandchild		
8. ծնունդ	ծննդե ան	birth		

9. երեկոյ	երեկոյե ան	evening (երեկոյեան ժամերգութիւն evening service երեկոյեան ժամը 7-ին at 7 in the evening)
10. առաւօտ	առաւօտե ան	morning (առաւօտեան ժամը 8-ին)
- ուան		
1. ժամ	ժամ ուան	hour
2. օր	օր ուան	day
3. շաբաթ	շաբթ ուան	week
4. ամիս	ամս ուան	month
5. տարի	տար ուան	year
6. վաղը	վաղ ուան	tomorrow
7. երեկ	երեկ ուան	yesterday
8. առտու	առտու ան	morning
9. ցերեկ	ցերեկ ուան	day (afternoon, g 'toward' երեկ 'evening' (ցերեկ))
10. գիշեր	գիշեր ուան	night
11. իրիկուն	իրիկ ուան	evening
12. ձմեռ	ձմեռ ուան	winter
13. ամառ	ամառ ուան	summer
14. ատեն	ատեն ուան	time, period
15. ժամանակ	ժամանակ ուան	time
16. անգամ	անգամ ուան	time, e.g., 1 st time

17. մահ - ոյ	մահուան	death	Չատիկ - Չատկուան Easter
1. Աստուած	Աստուծոյ	God	(Աստուծոյ սիրոյ or the love of God)
2. սէր	սիրոյ	love	
3. Անգլիա	Անգլիոյ Անգլիայի	England	
Ֆիլատելֆիա	Ֆիլատելֆիոյ	Philadelphia	(Ֆիլատելֆիոյ Հայկական Ժամը)
եկեղեցի	եկեղեցւոյ	Church	e.g. եկեղեցւոյ սրահը
հոգի	հոգւոյ	soul	
որդի	ուրւոյ	son	(Յանուն Հօր, եւ Որդւոյ, եւ Հոգւոյն Սրբոյ) In the name of the Father and the Son and the Holy Spirit
	Պոլիս	Պոլսոյ	Constantinople
	Վան	Վանայ լիճ	Lake Van (of Van)
	Սեւան	Սեւանայ լիճ	Lake Sevan

* also follow – *ուան* declension